

ΠΑΝΟΣ ΖΥΓΟΥΡΗΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΑΜ ΔΣΑ 80807, Μπουμπουλίνας 9-11, Αθήνα (Μουσείο), Τ.Κ. 10682,

ΑΦΜ 996789554, Δ.Ο.Υ. Δ' Αθηνών, τηλ.: 210-8259140-141, fax: 210-8259235,

email: pzygouris@gmail.com

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

(αρ. πρωτ. εισ. της Ε.Δ.Ε.Υ.Α. : 3013/14-2-2024)

Ετέθησαν από τη Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης προς την Ένωση Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης (Ε.Δ.Ε.Υ.Α.) τα κάτωθι ερωτήματα για τη σύνταξη νομικής γνωμοδότησης:

«Κατά τη διάρκεια του τελευταίου τριμήνου στη Δημοτική Κοινότητα ..., εξαιτίας πολλαπλών βλαβών (πάνω από 300) στο δίκτυο ύδρευσης και για τις ανάγκες επισκευής αυτών, είχε ως αποτέλεσμα συνεχόμενες διακοπές υδροδότησης και συσσώρευση αέρα εντός δικτύου από το οποίο προέκυψε πλήθος εσφαλμένων ενδείξεων και αύξηση των κυβικών στους λογαριασμούς των καταναλωτών. Λόγω ανωτέρω η Δ.Ε.Υ.Α. προτίθεται να προβεί σε μηδενικές χρεώσεις για το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα επί της αξίας του νερού και να χρεώσει μόνο πάγια. Ερωτάται εάν είναι νόμιμη η σχετική διαδικασία;».

Κατά τη γνώμη μας προσήκει η κάτωθι απάντηση.

I. Εφαρμοστέο θεσμικό πλαίσιο

1. Με τον ν. 1069/1980 «Περί κινήτρων δια την ίδρυσιν Επιχειρήσεων Ύδρευσεως και Αποχετεύσεως» (Α' 191), στο άρθρο 5 «Αρμοδιότητες Διοικητικού Συμβουλίου και Προέδρου» ορίζεται ότι: «1. Το Διοικητικό Συμβούλιο διοικεί την επιχείρηση, διαχειρίζεται την περιουσία και τους πόρους αυτής και αποφασίζει για κάθε θέμα που

αφορά στην επιχείρηση, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στον παρόντα νόμο.. Περαιτέρω, στο άρθρο 10 «Πόροι της Επιχείρησης» ορίζεται ότι: «1. Πόροι της επιχείρησης είναι: α) το ειδικό τέλος που προβλέπεται από το άρθρο 11, β) το τέλος σύνδεσης με το δίκτυο αποχέτευσης, γ) η δαπάνη διακλάδωσης και σύνδεσης προς τον αγωγό ύδρευσης και αποχέτευσης, δ) το τέλος σύνδεσης με το δίκτυο ύδρευσης,

ε) το πάγιο τέλος για την κάλυψη μέρους του ελάχιστου κόστους λειτουργίας του δικτύου ύδρευσης και αποχέτευσης, σύμφωνα με την παρ. 11 του άρθρου 10 του ν. 4071/2012 (Α' 85), στ) το τέλος χρήσης υπονόμου, ζ) το τέλος χρήσης δικτύων αποχέτευσης -ομβρίων, η) η αξία του νερού που καταναλώνεται...». Στο άρθρο 21^ο «Κανονισμοί λειτουργίας και διαχειρίσεως» ότι: «1. Με κανονισμούς, που συντάσσονται και ψηφίζονται από το διοικητικό συμβούλιο της επιχειρήσεως και ελέγχονται από το δημοτικό ή κοινοτικά συμβούλιο του δήμου ή της κοινότητας στον οποίο ανήκει η επιχείρηση, ρυθμίζονται κάθε φορά τα σχετικά με τη λειτουργία και διαχείριση της επιχείρησης, σύμφωνα με τις γενικής παραδοχής λογιστικές και οργανωτικές αρχές...».

2. Σύμφωνα με τον ισχύοντα **Κανονισμό Ύδρευσης** της Δ.Ε.Υ.Α., στο άρθρο 21^ο «Καταμέτρηση Κατανάλωσης Νερού» ορίζεται ότι: « 1. Η λήψη των ενδείξεων των υδρομετρητών (καταμέτρηση), γίνεται από τους αρμόδιους υπαλλήλους της Επιχείρησης ή από νόμιμα εξουσιοδοτημένους καταμετρητές, σε τακτά χρονικά διαστήματα (περιόδους κατανάλωσης) η διάρκεια των οποίων καθορίζεται από το Δ.Σ., ή έκτακτα όταν κριθεί αναγκαίο. Επίσης η λήψη των ενδείξεων υδρομετρητή είναι δυνατόν να γίνει μετά από έγγραφη ή προφορική αίτηση του υδρολήπτη. Στην περίπτωση που το αίτημα αυτό σχετίζεται με αμφισβήτηση της καταχωρηθείσας στον λογαριασμό ένδειξης, η λήψη της νέας ένδειξης (επανακαταμέτρηση) γίνεται αφού ο υδρολήπτης προκαταβάλει τη σχετική δαπάνη που ορίζεται με απόφαση του Δ.Σ. της Δ.Ε.Υ.Α. Στην περίπτωση που αποδειχθεί σφάλμα καταμέτρησης σε βάρος του υδρολήπτη, διενεργείται η ανάλογη διόρθωση στον τελευταίο λογαριασμό κατανάλωσης νερού και επιστρέφεται η προκαταβληθείσα δαπάνη επανακαταμέτρησης. 2. Οι αναφερόμενες στον υδρομετρητή ενδείξεις, αποτελούν απόδειξη της κατανάλωσης που πραγματοποιήθηκε. 3. Ο υδρολήπτης έχει το δικαίωμα να ζητήσει εργαστηριακό έλεγχο καλής λειτουργίας του υδρομετρητή του. Για να πραγματοποιηθεί ο έλεγχος αυτός ο υδρολήπτης πρέπει να προκαταβάλει την δαπάνη ελέγχου που ορίζεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Δ.Ε.Υ.Α.

Ο έλεγχος του υδρομετρητή γίνεται στο δοκιμαστήριο της Δ.Ε.Υ.Α., με την παρουσία του και συντάσσεται πρωτόκολλο ελέγχου υδρομετρητή, το οποίο υπογράφεται από αυτόν και την υπηρεσία. Το πρωτόκολλο είναι έγκυρο και χωρίς την υπογραφή του υδρολήπτη. Κατόπιν αιτήματος του υδρολήπτη, ο έλεγχος μπορεί να γίνει και σε εξωτερικό πιστοποιημένο εργαστήριο, αφού προηγουμένα ο υδρολήπτης προκαταβάλει τα έξοδα ελέγχου που απαιτεί το εργαστήριο αυτό και τα έξοδα μετακίνησης, διαμονής και εκτός έδρας αποζημίωσης του υπαλλήλου της Δ.Ε.Υ.Α. που θα παραστεί στον έλεγχο. Στην περίπτωση που βρεθεί απόκλιση των μετρήσεων του υδρομετρητή σε βάρος του υδρολήπτη, σε ποσοστό μεγαλύτερο του 3% πλέον εκείνου που προσδιορίζεται ως μέγιστο ανεκτό σφάλμα από τον κατασκευαστή του σε κάθε περιοχή μέτρησης, τότε διενεργείται ανάλογη μείωση στον τελευταίο λογαριασμό κατανάλωσης νερού και αντικαθίσταται ο υδρομετρητής. Ταυτόχρονα επιστρέφεται η προκαταβληθείσα δαπάνη ελέγχου. Ο υδρομετρητής αντικαθίσταται επίσης αν η ως άνω διαπιστωθείσα απόκλιση είναι σε βάρος της Δ.Ε.Υ.Α. 4. Η Δ.Ε.Υ.Α. δεν έχει καμία ευθύνη αν η κατανάλωση ή μέρος αυτής οφείλεται σε εμφανή διαρροή από βλάβη ή άλλη αιτία, στις εσωτερικές υδραυλικές εγκαταστάσεις του υδροδοτούμενου ακινήτου και ο υδρολήπτης υποχρεούται στην καταβολή της αξίας του νερού που καταγράφηκε από τον υδρομετρητή. Το προσωπικό της Δ.Ε.Υ.Α. όταν διαπιστώνει διαρροή σε εσωτερική υδραυλική εγκατάσταση μπορεί να διακόπτει αμέσως την υδροδότηση του ακινήτου, χωρίς να προειδοποιήσει τον υδρολήπτη, αν αυτός απουσιάζει τη στιγμή διαπίστωσης του συμβάντος και διακοπής της υδροδότησης. Ο αρμόδιος υπάλληλος της Δ.Ε.Υ.Α. αφήνει ενημερωτικό σημείωμα στη διεύθυνσή του υδρολήπτη για το γεγονός αυτό. 5. Σε περίπτωση αφανούς διαρροής στην εσωτερική εγκατάσταση του υδρευόμενου ακινήτου και εφόσον αυτή διαπιστωθεί από αρμόδιο τεχνικό υπάλληλο της Δ.Ε.Υ.Α., η χρέωση της κατανάλωσης γίνεται με σχετική απόφαση του Δ.Σ. της Δ.Ε.Υ.Α. Ο υδρολήπτης είναι υποχρεωμένος να την επισκευάσει αμέσως αφήνοντας για πέντε ημέρες ακάλυπτο το σημείο της διαρροής, ώστε να είναι δυνατή η επιβεβαίωση της βλάβης, αν αυτό κριθεί αναγκαίο από την Επιχείρηση. Κάθε κατανάλωση νερού μετά την διαπίστωση της αφανούς διαρροής και τη σύνταξη του σχετικού πρωτοκόλλου, βαρύνει ολοκληρωτικά τον υδρολήπτη. 6. Αν διαπιστωθεί ότι ο υδρομετρητής έπαψε να λειτουργεί ή λειτουργεί ελαττωματικά (στάσιμος υδρομετρητής), ο υδρολήπτης χρεώνεται σύμφωνα με τις διατάξεις σχετικής απόφασης του Δ.Σ. της Δ.Ε.Υ.Α. 7. Η Δ.Ε.Υ.Α. δεν έχει καμία ευθύνη για οποιαδήποτε ζημιά ήθελε προκληθεί από

διαρροές στο χώρο του κολλεκτέρ και των διατάξεων μέτρησης, η δε αξία του νερού χρεώνεται όπως καταγράφηκε χωρίς να υπάρχει δυνατότητα χαρακτηρισμού της διαρροής ως αφανούς. 8. Η δαπάνη για αντικατάσταση διάταξης μέτρησης που παρουσιάζει βλάβη δεν χρεώνεται στον υδρολήπτη, αλλά αποτελεί υποχρέωση της Δ.Ε.Υ.Α. Αν όμως, ζητηθεί από τον υδρολήπτη η αντικατάσταση της, χωρίς να παρουσιάζει βλάβη ή ελάττωμα, αλλά λόγω δυσπιστίας του, τότε η δαπάνη χρεώνεται στον υδρολήπτη και είναι ίση με το ήμισυ του ποσού που καθορίζεται για το κόστος διάταξης μέτρησης, στο άρθρο 17. 9. Αντικατάσταση υδρομετρητή γίνεται και στις παρακάτω περιπτώσεις:...».

3. Με τις ανωτέρω διατάξεις του Κανονισμού Ύδρευσης της Δ.Ε.Υ.Α., ο οποίος εξεδόθη κατ'έξουσιοδότηση της παρ. 1 του άρθρου 21 ν. 1069/1980, καθορίζεται η διαδικασία υπολογισμού του τέλους χρήσης ύδρευσης στη περίπτωση που υπάρχουν βλάβες ή εσφαλμένες ενδείξεις των υδρομετρητών που δεν οφείλονται σε υπαιτιότητα των καταναλωτών. Όπως ρητώς προβλέπεται στην παρ. 6 του άρθρου 21^{ου} του Κανονισμού, εάν διαπιστωθεί ότι ο υδρομετρητής έπαψε να λειτουργεί ή λειτουργεί ελαττωματικά (στάσιμος υδρομετρητής), ο υδρολήπτης χρεώνεται σύμφωνα με τις διατάξεις σχετικής απόφασης του Δ.Σ. της Δ.Ε.Υ.Α.

4. Τα εν λόγω τέλη ύδρευσης που εισπράττουν οι Δ.Ε.Υ.Α., ως υποχρεωτικά έσοδα, έχουν την έννοια του **ανταποδοτικού τέλους**. Ουσιώδες δε στοιχείο για την νόμιμη επιβολή ανταποδοτικού τέλους είναι η ύπαρξη αναλογίας μεταξύ της παροχής του πολίτη και της ειδικής αντιπαροχής, ήτοι το ύψος του τέλους πρέπει να είναι ανάλογο της προσφερόμενης υπηρεσίας (βλ. αναλόγως Κ. Δ. Φινοκαλιώτης, Φορολογικό Δίκαιο, Ε' έκδ. σελ. 23). Επομένως, σε περίπτωση οιασδήποτε βλάβης, λόγω της οποίας δεν είναι δυνατός ο προσδιορισμός της πραγματικής κατανάλωσης των εν λόγω τελών ανταποδοτικού χαρακτήρα, και μη υφιστάμενης υπαιτιότητας του καταναλωτή στην πρόκληση της βλάβης, είναι νόμιμη η απαλλαγή του από το εν λόγω τέλος, λόγω μη διασφάλισης της ανταποδοτικότητας.

II. Επί του ερωτήματος

Με τις ανωτέρω διατάξεις του Κανονισμού Ύδρευσης της Δ.Ε.Υ.Α., ο οποίος εξεδόθη κατ'έξουσιοδότηση της παρ. 1 του άρθρου 21 ν. 1069/1980, καθορίζεται η

διαδικασία υπολογισμού του τέλους χρήσης ύδρευσης στη περίπτωση που υπάρχουν βλάβες ή εσφαλμένες ενδείξεις των υδρομετρητών που δεν οφείλονται σε υπαιτιότητα των καταναλωτών. Όπως ρητώς προβλέπεται στην παρ. 6 του άρθρου 21^{ου} του Κανονισμού, εάν διαπιστωθεί ότι ο υδρομετρητής έπαψε να λειτουργεί ή λειτουργεί ελαττωματικά (στάσιμος υδρομετρητής), ο υδρολήπτης χρεώνεται σύμφωνα με τις διατάξεις σχετικής απόφασης του Δ.Σ. της Δ.Ε.Υ.Α. Επομένως, είναι νόμιμη η λήψη απόφασης από το Διοικητικό Συμβούλιο της Δ.Ε.Υ.Α., κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας Υπηρεσίας, για την μη αναζήτηση από τους καταναλωτές της δημοτικής ενότητας ... της αξίας του καταναλισκόμενου ύδατος τριών μηνών και την χρέωση μόνο των πάγιων, διάστημα κατά το οποίο διαπιστώθηκαν πολλές βλάβες στο δίκτυο για τις ανάγκες επισκευής των οποίων έγιναν συνεχόμενες διακοπές υδροδότησης και διαπιστώθηκε συσσώρευση αέρα εντός δικτύου από το οποίο προέκυψε πλήθος εσφαλμένων ενδείξεων και αύξηση των κυβικών στους λογαριασμούς των καταναλωτών, μη δυνάμενου του υπολογισμού της πραγματικής κατανάλωσης.

Αθήνα, 22-02-2024

Η γνωμοδοτούσα δικηγόρος

Σβετλάνα (Ζέτα) Ζυγούρη

